

BREDASCHIE

STAAT- LETTERKUNDIG

NIEUWS-

Dingsdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

7 April.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 4den April.

In de zitting van de kamer der gedeputeerden van gisteren, heeft de heer *F. Delessert* een voorstel ontwikkeld strekkende om verbeteringen te brengen in de wetgeving betreffende de concessien van mijnen. Reeds vroeger had de heer *Delessert* zijn voornemen deswege aangekondigd; de gebeurtenissen in de omstreken van St. Etienne, gaven hem daartoe thans eene gereede aanleiding aan de hand. De minister van openbare werken heeft zich tegen de overwegingneming niet verzet, waartoe dan ook door de groote meerderheid der kamer besloten werd.

De berigten die men heden uit Lyon en St. Etienne nopens de coalitie der mijnwerkers van Outre-Furens en omstreken ontvangen heeft, luiden nog niet zeer geruststellend; wel heeft er geen tweede bloedige ontmoeting tusschen de troepen en de mijnwerkers plaats gehad, gelijk het gerucht geloopt heeft, maar de ontevreden mijnwerkers loopen met troepen het land door, wel geen buitensporigheden bedrijvende, maar zoekende de werklieden uit de overige mijnen van het kolenbassin der Loire over te halen om hun voorbeeld te volgen. Men denkt dat dit zoo lang duren zal tot de behoefte aan werkloon zich zal doen gevoelen, wanneer er vermoedelijk eene nieuwe botsing zal ontstaan tusschen de mijnwerkers die weder aan den arbeid willen, en anderen die hen daarin zullen willen verhinderen.

— Den 1sten dezer is de spoorweg van Rijssel en Valenciennes naar Arras, en omgekeerd, geopend. De dienst op deze wegen staat echter nog niet in gemeenschap met den belgischen spoorweg.

— Men heeft een reeks van dagbladen uit Buenos-Ayres tot den 20sten December ontvangen. Zij zijn grootendeels gevuld met een verslag van de zending der heeren *Deffaudis* en *Gore Ousely*, in den geest gesteld van het gouvernement van Buenos-Ayres. Ook behelzen zij het verslag van het gevecht van Obligado, welke neerlaag die van Buenos-Ayres op de best mogelijke wijze zoeken voor te stellen.

De moeder van den president *Rosas* is den 12den December overleden, doch op haar verlangen zonder pracht begraven.

— De tijdingen uit Spanje houden niets bijzonders.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 120; 3 pCt. 83,60; Nap. r. 101,25; Spanje 3 pCt. 36 1/2; Rom. L. 101 1/2.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2den April.

Z. M. de Keizer van Rusland is, in den nacht van den 19 der vorige maand, van Petersburg naar Moskau vertrokken. De Grootvorsten *Nikolaas* en *Michaël* hadden zich reeds daags te voren derwaarts begeven.

De *Ausb. Allg. Zeitung* deelt berigten uit Krakau, van den 23 Maart mede, volgens welke de commissarissen der drie beschermende Mogendheden, den 6 April zouden bijeenkomen, om de republiek Krakau bepaaldelijk te organiseren.

Volgens de dagbladen, duurden den 24 de arrestatien te Krakau nog altijd voort, zoodat buiten de drie bestaande gevangenis, nog een vierde gebouw tot dat doel heeft moeten worden ingerigt. Het aantal der gevangenen wordt op minstens 860 geschat. De Oostenrijksche generaal *Castiglione* oefent in genoemde vrijstad het hoogste gezag uit.

Volgens een berigt in den Oostenrijkschen *Beobachter*, hebben de voornaamste edellieden van de Bukowina, met den Griekschen niet geunieerden bisschop aan het hoofd, zich bij den districts-hoofdman te Czernowicz vervoegd, om hem, uit aanleiding van de jongste gebeurtenissen in Gallicie, in naam van den gezamenlijken adel der Bukowina, de verzekering van onwankelbare trouw

en verkleefdheid aan den Keizer te vernieuwen, en te verklaren dat zij tot elk offer bereid waren, hetwelk de regering tot verdediging des vaderlands en tot handhaving van rust en orde van hen zou vorderen.

Hetzelfde blad deelt eenen herderlijken brief mede, dien Z. H. de Paus den 27sten Februarij aan de gezamenlijke aarts-bisschoppen en bisschoppen der roomsch-katholieke en geunieerde Grieksche en Armenische kerken in het koninkrijk Gallicie gerigt heeft, om hen te vermanen dat zij de hun toevertrouwde kudden ijverig zouden waarschuwen tegen alle deelneming aan de plannen der rustverstoorders.

— Uit Lemberg wordt aan de *Augsburger Allgemeine Zeitung* gemeld: » De rust in dit gewest is voor het tegenwoordige wel in zooverre hersteld, dat er met zeer enkele uitzonderingen geen geweldadigheden meer voorvallen. Echter zijn wij nog geenszins in het geval van te mogen verzekeren, dat het bloedvergieten niet elk oogenblik weder eene aanvang zou kunnen nemen, want nog altijd tracht men de onrust in de gemeederen des volks gaande te houden. Nog dezer dagen zijn eene menigte proclamatiën verspreid, waarin verkondigd werd, dat in het westelijk Polen de gemeenschap van goederen ingevoerd was, en dat weldra ook in Gallicie de mannen zouden verschijnen, die de bewoners van dat gewest insgelijks deze weldaad deelachtig zouden maken. In weerwil van de dringende behoefte aan het vertoon eener ontzag-inspannende magt, bestaan de herwaarts gekomen versterkingen slechts uit drie regimenten. De troepen liggen in de hoofdplaatsen, en van mobile kolonnes die zich op alle punten behoorden te vertoonen, is niets te zien. De krijgswet is wel afgekondigd, maar er bestaat nog geen voorbeeld dat dezelve is toegepast. Het kan dus geene verwondering baren, dat men allerwege, maar vooral ten platten lande, den wensch naar meerdere versterking van de militaire magt hoort uiten. »

ENGELAND.

LONDEN, den 3den April.

Men heeft officiële berigten uit Lahore van den 19 Februarij, die de sluiting van den vrede bevestigen. Eene landstreek, tusschen twee rivieren gelegen, zal aan Engeland verblijven; het leger der Shiks ontbonden en naar de voorschriften der Engelsche weder zamengesteld worden; voorts nader de grensepaling worden geregeld, enz.

— In de beide Huizen van het Parlement zijn dankbetuigingen gestemd aan het leger, dat de jongste, zoo schitterende overwinningen in Indië heeft bevochten. Niet minder daarover is men hier algemeen verheugd, dan over de bevestiging van den vrede van Noordwesten van onze Oostindische bezittingen, welke de vrucht van die overwinningen is geweest.

— De staten wegens 's Rijks inkomsten, die heden avond gesloten worden, zullen, volgens een voorloopig berigt, eene gunstige slotsom aanbieden. Over het jongste dienstjaar zal een overschot van omstreeks 2,500,000 p. st. zijn, waaronder evenwel de schatting uit China (van 750,000 p. st.) moet gerekend worden. Daar tegen mag men niet vergeten, dat in het jaar 1845 alleen ten bedrage van ruim 3,300,000 p. st. aan regten is verminderd. Dit zal op het vierendeeljaars, vergeleken met het daarmede overeenkomstige des vorigen jaars, welligt een ongunstig slot doen ontstaan, hetwelk echter door het geheel wordt opgewogen.

— Met het einde van deze maand zal de heer van de *Weyer* herwaarts terugkeeren, om zijne betrekking van Belgische gezant weder te aanvaarden.

— Gisteren waren de 3 pCt. gecons. 96 3/4; Ned. 2 1/2 pCt. 50 1/2; 4 pCt. 92; Mexico 32; Portugal 57; Spanje 21 1/2.

BELGIE.

BRUSSEL, den 5den April.

De *Moniteur* behelst thans het aangekondigd overzicht van den heer *van de Weijer* en zijne ambtgenooten, waarin de tusschen hen ontstane verdeeldheid opzigtelijk het ontwerp over het middelbaar onderwijs, wordt uiteengezet. Voorts twee wetsontwerpen betrekkelijk het middelbaar onderwijs, door den heer *van de Weijer* bearbeid, met den tekst der artikelen van het wetsontwerp van 1834 over hetzelfde onderwerp, daarnaven. Men betreurt het, dat ook de andere partij haar ontwerp niet publiek maakt, als wanneer men de punten van verschil had kunnen beoordeelen.

— De koning is gisteren naar zijn landgoed Andenne vertrokken, waarheen hij reeds lang had willen gaan, doch door de ministeriele crisis daarin is verhinderd geworden.

— De regter van instructie in de zaak van de heeren *de Ridder en Borguet*, heeft, om meer licht in de zaak te bekomen, zich aan den gewezen minister *Nothomb*, thans gezant te Berlijn, gewend, met verzoek hem eenige opgegevene vragen te beantwoorden, doch deze heeft geweigerd daaraan te voldoen, daar hij de regterlijke magt de bevoegdheid betwist eenen minister of oud-minister te ondervragen nopens zaken die de administratie betreffen, welke de minister vermeent onder de categorie van staatsgeheimen te moeten brengen. Dit wordt nu eene kwestie over judiciele magt en administratieve onafhankelijkheid.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den April.

Behalve de heeren *van Heloma*, *van Haersolte*, en *Romme*, hebben in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van II. Vrijdag, waarin aan de orde was de discussie over de ontwerpen betreffende de opheffing van het fonds van den landbouw en de instelling van een veefonds, nog de heeren *de Man*, *Gevers*, *van Leeuwen*, *van Lijcklama*, *van Sasse van Isselt*, *Bijleveld*, *Faber van Riemsdijk* en *van Dam van Isselt*, de voordragten bestreden, deels omdat zij tegen het bestaan van afzonderlijke fondsen zijn, deels omdat zij zich met de voorgedragene bepalingen niet kunnen vereenigen. Alleen de heer *Hoffmann* is voor de daarstelling van een bijzonder fonds, maar verlangt dat het op duurzame grondslagen gevestigd zij, en eindelijk oordeelt de heer *van Goltstein*, dat de goedkeuring der voorgestelde maatregelen door het algemeen belang gevorderd wordt. Er wordt slechts eene geringe bijdrage van den veehouder gevraagd, om hem een groot voordeel, namelijk het behoud van den veestapel, te verzekeren. Voorts bestrijdt hij de meening, dat ten deze op art. 162 der Grondwet inbreuk gemaakt zou worden. Er zijn geene redenen, om zich hier tegen een bijzonder fonds te verklaren. De ten laste van het fonds gebragte uitgaven behooren eigenaardig tot hetzelfde. Dit is inzonderheid ook het geval ten aanzien van de boven allen lof verhevene veeartsenijsschool te Utrecht.

Bij de voortgezette discussie van II. Zaterdag, hebben de heeren *Anemaet*, *van Panhuys*, *Hiddema Jongma*, *Telting* en *Storm*, de eerste voordragt nog bestreden, en hoofdzakelijk aangevoerd, dat het oprigten van een veefonds, op eenen eenigzins gewijzigden voet, na de verkregene ondervinding, niet doeltreffend was; dat het behoud des veestapels eene zaak van algemeen belang is; dat aan geene bijzondere klasse van ingezetenen daarvoor dan ook eene belasting moest worden opgelegd; dat de schadevergoeding, die uit een maatschappelijk oogpunt, ten algemeenen nutte, voor afgemaakt vee enz., zou worden verstrekt, ook uit de staatskas moest worden gedragen; dat de baten van het fonds tevens ten bate van die kas moesten komen; dat de Grondwet het beginsel aanwees, dat bij noodzakelijke onteigening moest worden gevolgd, enz. Voorts drongen zij aan op het nuttige van de veeartsenijsschool, maar tevens, dat die eene instelling van algemeenen aard was, en dus op de staatsbegroting moest komen. Zij hielden de commissien van landbouw mede voor noodig, doch wilden de bekostiging van staatswege doen geschieden.

De heer *Verwey Mejan* zou zich niet verklaren tegen de daarstelling van een fonds van verzekering voor den veehouder, doch hij acht de grondslagen van het nieuwe fonds gebrekkig.

De heer *van Akerlaken* is van de billijkheid der voorgestelde belasting op den veehouder niet overtuigd. Deze geniet geene bijzondere voordeelen, zoo als met andere takken van nijverheid. Neemt men eenmaal het beginsel der belasting aan, dan kan zij tot eene hovenmatige hoogte worden opgevoerd.

De heer *van Heemstra* drong nog nader zijn gevoelen, en dat van anderen tegen de voordragten aan.

De heer *Scheers van Harencarspel* deelde niet in al de bezwaren, door de bestrijders der voordragt ingebracht, doch liet evenwel van de inlichtingen des Ministers zijne stem afhangen.

De heeren *den Tex*, *Enschedé* en *Uytwerff Sterling* beschouwden de voordragten als aannemelijk. Het gold hier een hoog belang, het behoud van den veestapel, de waakzaamheid tegen verspreiding van besmetting onder het vee, de instandhouding van de veeartsenijsschool, eene zoo nuttige instelling; de belangen van landbouw en handel gingen hier gepaard. De bijdrage, die men van de veehouders eens in het jaar verlangde, was zeer gering. Zij hadden het grootste belang bij de aanneming van de voordragt. De oprigting van een speciaal fonds, na de regeling van het vroegere, was niet ongepast. De afkeer tegen zoodanige fondsen moest niet te ver gaan. De Grondwet schreef de schadevergoeding ingeval van onteigening ten algemeenen nutte voor; doch verbood niet dat die vergoeding uit zoodanig fonds mogt vloeijen. De begroting van het onderwerpelijke was aan de Kamer overgelegd. De waarborgen, die mogelijk zijn, waren gegeven. Veel hangt hier van den loop der omstandigheden af.

Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche zaken, ad interim, heeft de voordragten in het breede verdedigd. Hij schetst het gewigt van den veestapel voor dit land, en, welke bezwaren vele leden hebben ingebracht, daarover denkt men eenstemmig. Ook heeft men zich bereid verklaard, om maatregelen van voorzorg te nemen tegen de verspreiding der ziekte van het vee, en erkend dat schadevergoeding moest worden verleend, in geval van afmating van vee. Maar die het doel wil, moet de middelen willen. De ontwerpen nu behelzen vele verbeteringen in de wetgeving op dit stuk. Volgens de ontwerpen zal het fonds aan zijne oorspronkelijke bestemming beantwoorden. Geene andere uitgaven zullen daaruit gedaan worden, dan ten behoeve van den veestapel, en overeenkomstig de vast te stellen begroting. De controle der Rekenkamer zal ten aanzien van het fonds, ten volle gevolgd worden. Om de twee jaren zal deze zaak aan de kamer worden onderworpen. Krachtiger maatregelen tot beteugeling worden vastgesteld. En waarom zal men dan deze voordragten niet aannemen? Z. Exc. had in het comité-generaal nog vele inlichtingen willen geven, doch men heeft dit niet verlangd. Hij meent intusschen, dat de nadere wijzigingen, in de ontwerpen gebragt, vele bezwaren hadden moeten doen vervallen. Z. Exc. wil daardoor de gevolgen van eene afwijzing der aanhangige voorstellen niet op de Kamer laden. Het is geenszins het doel der Regering, om, als zij met de Kamer in gevoelen verschilt, de gevolgen op rekening der Kamer te stellen. Maar zij eerbiedigt de besluiten der Kamer, en zij mag aanspraak maken, dat de verantwoordelijkheid der gevolgen van een ontstaan verschil, niet op haar worde overgebragt. Zij betreurt het, indien ontwerpen, welke zij heilzaam acht niet tot stand gebragt worden, en het zal een punt van nadere zorg zijn, hoe het bestaande verschil van gevoelens uit den weg kunne worden geruimd.

Z. Exc. treedt vervolgens in eené breedvoerige vergelijking van de posten van uitgaaf van het fonds, nu, en volgens de begroting; meent voorts, dat er geene bezorgdheid behoeft te bestaan, dat de schatters het belang van den veehouder uit het oog zouden verliezen. Een bepaald onderzoek heeft hem geleid tot de overtuiging, dat bijv. de schatting der huiden eer in het voor dan in het nadeel der veehouders plaats heeft. Z. Exc. acht de voorgedragene maatregelen van waakzaamheid tegen de ziekte dringend noodzakelijk, om de gewesten, waar de veepest nog niet is binnen gedrongen, daarvoor te beveiligen. Nopens de commissien van landbouw wil Z. Exc. de beschikking des Konings niet vooruit loopen; doch hij ontveinst het niet, dat zijn persoonlijk gevoelen voor het behoud dier commissien is. Daaraan is veel te danken.

Z. Exc. kan niet toegeven, dat de stand van het fonds zou zijn achteruitgegaan. Hij vindt het ontwerp niet in strijd met de Grondwet, wegens de onteigeningen. Het fonds bestaat reeds sedert 1797. Het is onder verschillende regeringsvormen in stand gehouden. Sedert de Grondwet van 1815 zijn de daartoe betrekkelijke wetten telkenmale in overweging genomen. Hij mag niet vooronderstellen, dat de vorige leden der Kamer de grondwettige beginselen zouden hebben miskend. Buitendien voldoet men hier aan de bepaling der Grondwet; de wet bepaalt de gevallen waarin onteigening plaats vindt.

Z. Exc. acht den maatregel voorgeschreven door het algemeen belang, en ziet zulk een naauw verband tusschen de aanhangige ontwerpen, dat, wat hem betreft, hij de verpligting niet aanvaardt, om, indien het eerste afgestemd wordt, één derzelve afzonderlijk voor te dragen. Z. Exc. heeft zelfs van den Koning magtiging gevraagd en verkregen, om, bij eene verwerping van de voordragt lett. A, de overige te mogen intrekken, ten einde aan zijnen opvolger in dit opzigt de handen vrij te laten. De Regering heeft getoond, dat zij zooveel mogelijk bijzondere fondsen wil afschaffen, doch men behoeft ze daarom niet geheel uit te

sluiten, als het belang van den Staat ze medebrengt. De Regering heeft geoordeeld, deze aangelegenheid ook niet aan de gewesten te moeten overlaten; het geldt hier een' eenparigen krachtigen maatregel. Het zou roekeloos zijn, vooraf stellig te bepalen, dat het fonds toereikend zou zijn ter beantwoording aan het doel, dat men zich voorstelt, doch Z. Exc. heeft alle reden, om zich daarmee te vleijen. Hij heeft zijne berekeningen gegrond op een verlies van 7000 stuks vee per jaar; maar juist door de krachtige maatregelen van voorzorg kan dit zeer verminderen.

Z. Exc. ziet geene reden, om op dit oogenblik de kosten voor de veeartsenijsschool van dit fonds te doen verdwijnen. Er bestaan zoo vele inrigtingen van algemeen aard, waartoe echter het Rijk niet alleen de kosten draagt. Z. Exc. dringt het noodzakelijke van het bestaan der school aan. Vele provincien zijn tot dusverre nog gelukkig van de ramp bevrijd gebleven; een enkel verzuim van een veehouder kan ze aan het grootste gevaar blootstellen. Nog zeer onlangs heeft men in Overijssel de gevolgen daarvan te betreuren gehad. Nog eergisteren heeft hij tot zijn leedwezen het berigt ontvangen dat de ziekte zich ten tweedemale in dit jaar in Vriesland heeft geopenbaard. Er is last tot afmaking van het ziek of verdacht vee gegeven. Het is dus geen zaak om te dralen. Men zorge in tijds voor het behoud van zulk een' gewichtigen tak van den nationalen rijkdom, en waarin de handel zoo zeer is herlevendigd.

De heer van Dam van Isselt ziet zich gehouden op te merken, dat hij in de rede van den Minister de strekking bespeurt, om, vermits de leden algemeen voor het nemen van maatregelen van voorzorg (wet B) gestemd zijn, hen als 'tware te verplichten, om ook de andere aan te nemen. Daartoe kan hij niet medewerken; de bedenkingen tegen de eerste voordragt wegen daartoe te zwaar.

De beraadslagingen worden gesloten. De eerste voordragt wordt afgestemd met 45 tegen 13 stemmen. (Laatstgemelde zijn dietheren: Kien, van Goltstein, den Tex, Duymaer van Twist, de Monchy, van Rijckevorsel, de Backer, Uytwerff Sterling, Enschede, Timmers Verhoeven, Star Busmann, Menso en de Voorzitter.

Z. Exc. de Minister verklaart alnu bepaaldelijk, namens den Koning, dat ten gevolge der afstemming van het eerste ontwerp, de overige tot deze zaak betrekking hebbende, moeten worden beschouwd als ingetrokken.

Daarna wordt de vergadering gescheiden tot Maandag, ten 11 ure. (Het eerst is alsdan aan de orde de beraadslaging over de afschaffing van het fonds voor de nationale nijverheid; daarna over de wet nopens het voortzetten van den weg van 's Hertogenbosch naar Culemborg).

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 2den dezer, n°. 90, goedgevonden te benoemen:

bij den staf der artillerie:
tot kapitein, den 1sten luitenant W. H. van Hoogenhuijze, magazijnmeester der artillerie van de 2de klasse te Naarden;
tot kapitein van de 3de klasse, bij ancienniteit, den 1sten luitenant J. P. Brand Eschauzier, van evengemeldens staf, gedetacheerd bij de Koninklijke militaire akademie;
bij het 3de regiment artillerie,
tot kapitein van de 3de klasse, de 1ste luitenant J. C. Kock en P. F. G. Petter, beiden van het 2de regiment artillerie.

— De minister van finantiën heeft, ten gevolge van daaromtrent gedane aanvragen, aan elk dien het aangaat herinnerd, dat, vermits, volgens de wet van den 18den December 1845 (*Staatsblad* n°. 90), alleen moeten buiten koers gesteld worden de vóór het vaststellen der wet van den 28sten September 1816 (*Staatsblad* n°. 50), vervaardigde zilveren muntspeciën, mitsdien de inwisseling, volgens de bekendmaking van den 25sten Maart II., niet betrekkelijk is tot die guldens, na gezegde wet van 1816 geslagen.

— De Minister van Finantiën heeft heden in de *Staats-Courant* weder bekend gemaakt dat, volgens Zijner Majesteits magtiging, na voorafgaande overbrenging in het depot bij de Nederlandsche Bank, van de waarde in oude geldspecieën naar de vereischte aanvulling, en van baren zilver, volgens art. 4 der wet van den 18den December 1845 (*Staatsblad* n°. 90), behalve de vroeger bekend gemaakte uitgiften, tot het einde der maand Maart jongstleden nog is uitgegeven een bedrag van een millioen zeven honderd duizend gulden aan Muntbiljetten, volgens die wet daargesteld; zijnde de uitgegevene Muntbiljetten van f 500, f 100, f 20, f 10 en f 5.

— Uit 's Bosch schrijft men van den 3den dezer:

» Eergisteren vertrok van hier, onder het kommando van den 1sten luit. Baron Quarles de Quarles, een detachement van het 6de regiment infanterie, ten einde te Heusden garnizoen te gaan houden. In plaats nu dat genoemd detachement van onzen schoonen straatweg op Heusden zou hebben kunnen gebruik maken, die met zoo veel zorg en kosten door de provincie nog geen twee jaren geleden is daargesteld, moest het detachement in drie zoogenoemde hengsten, worden opgenomen en naar Vlijmen worden overgevoerd; want nu reeds voor de vierde maal in een jaar tijdsverloop, staat deze weg onder water, en moeten mitsdien de voordeelen verloren gaan welke men van eene zoo belangrijke gemeenschap met grond kon verwachten; en dit alles kon verholpen worden, wanneer het geprojecteerde uitwateringskanaal tot stand kwam. Veel heeft men gevraagd en gejubeld om den spoorweg, doch nog andere vreugdetoonen zouden worden aangeslagen, indien dit belangrijk werk, dat eene kwestie tusschen leven en dood beslist, tot stand

kwam. Men voorspelt zich echter veel goeds van de op nieuw door de permanente commissie tot de geprojecteerde uitwatering gedane pogingen. Reeds onderscheidene polderbesturen en gemeenten, vroeger daartoe ongenegen, zijn toegetreden om vrijwillig in de kosten van daarstelling te dragen, welk voorbeeld, vertrouwen wij, door de overige zal worden gevolgd.»

— De *Utrechtsche Courant* behelst de volgende berigten:

» Naar men verneemt, is onlangs alhier eene buitengewone vergadering gehouden van het Utrechtsche departement der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid, ten einde nader te beraadslagen over het reeds vroeger ontworpen plan, om eene Provinciale Tentoonstelling van voortbrengselen van Nijverheid, in de maand Junij van het volgende jaar, binnen deze stad te houden, in het gebouw voor kunsten en wetenschappen, hetwelk thans alhier op de Mariaplaats wordt opgericht, en dat, naar men verzekerd, voor zoodanige Tentoonstelling bij uitnemendheid geschikt zal zijn.

» Dezer dagen zijn reeds vele paarden, die voor de Utrechtsche Palm-paardenmarkt bestemd waren, onderweg door Fransche kooplieden opgekocht, die voor dezelve goede prijzen hebben betaald. Vele dezer paarden zijn door deze stad naar Frankrijk gevoerd.

» Gisteren namiddag 1 ure, bij het afrijden van de omnibus van v. Munster van het stationplein, stond een vlugge knaap, A. Stoutenburg, boven op het rijtuig, en stortte door den schok van het rijtuig, van boven met zijn hoofd op den grond. Bijna was hij door het achterwiel overreden. Hij heeft zich inwendig zoodanig bezeerd, dat hij voor dood is weggedragen. Heden zou hij getrepanoord worden».

— Den 2den dezer is bij een zwaar onweder, uit het westen opkomende, de bliksem geslagen in den bovensten koepel van den toren der hervormde gemeente der stad Gennep. Het flikkerend licht dat het gebouw omgaf en de sterke zwavellucht deden aanvankelijk denken dat de toren in brand stond, doch gelukkig ontwaarde men nader dat geen brand was verwekt, dat slechts eenige leijen en eene plank waren afgeslagen, terwijl de bovenvermelde koepel gebarsten scheen. De bliksem is langs den toren afgeloopen, heeft over het daklood zijnen weg vervolgd, een steen uit den voorgevel geslagen en is verdwenen, zonder verdere schade aan te rigten.

— Men meldt van 't Heerenveen, dat de aldaar gevangen zittende persoon, beschuldigd van zijnen meester, wiens lijk men voor eenige weken in het water drijvende heeft gevonden, te hebben vermoord, uit de gevangenis ontsnapt is. — Toen men hem gisteren morgen wilde bezoeken, was wel is waar de deur zijner gevangenis gesloten, maar de patient was verdwenen; — op welke wijze hem zijne ontvlugting heeft mogen gelukken, is tot nog toe onbekend.

De politie is ijverig werkzaam, dezen vermoedelijke moordenaar wederom magtig te worden.

— Men schrijft ons uit Nijmegen, 31 Maart:

» Terwijl heden middag eenige jongens tegen de helling van het Kalverbosch bezig waren met het zoeken van wormen om te vissen, werd hunne aandacht getrokken door iets blinkends, hetwelk hun weldra bleek een stuk zilver te zijn, en werd aldaar na eenig graven eene aanzienlijke menigte zilverwerk: als vorken, lepels, komfoor enz., door midden gebroken of plat geslagen, gevonden. Men vermoedt, dat dit zilver, van een diefstal afkomstig, daar tot gelegener tijd begraven was, terwijl men aan de kleur van het zilver meende te kunnen nagaan dit nog maar kort moest gebeurd zijn. Een en ander is door de justitie in beslag genomen.»

— Men verneemt, dat de heer *Wenckebach*, van Amsterdam, die de electro-magnetische telegraaf van Amsterdam op 's Gravenhage heeft vervaardigd, zich naar Java zal begeven, om ook daar eene soortgelijke daar te stellen.

PROGRAMMA.

De AKADEMIE van BEELDDE KUNSTEN, BOUW-, TOEGEPASTE WERKTUIG- en ZEEVAARTKUNDE, onder den naam *MINERVA*, te Groningen, looft voor de mededinging van BINNENLANDSCHE KUNSTBEOEFENAREN, over 1846, de volgende prijzen uit:

1) Een GETUIGSCHRIFT en TWINTIG VIJFGULDENSTUKKEN, voor de waardig gekeurde SCHILDERIJ, hoog 45 en breed 55 Ned. Duimen, voorstellende: » Een bergachtig Landschap, ter rechterzijde een Molen door water gedreven, links een Man te paard eene Vrouw naar den weg vragende.»

2) Een GETUIGSCHRIFT en VIJF VIJFGULDENSTUKKEN, voor de waardig gekeurde TEEKENING in kleuren, hoog 40 en breed 50 Ned. Duimen, voorstellende: » Een Dorpgezicht, op den voorgrond links eenig Vee en verdere stoffagie.»

Alle Binnenlandsche Kunstbeoefenaars worden tot de mededinging uitgenoodigd. De Stukken zullen moeten geteekend zijn met eene spreuk, welke door eene andere hand dan die van den vervaardiger van het stuk geschreven, ook zal moeten worden gesteld op een bijgevoegd verzegeld briefje, inhoudende naam en woonplaats van den maker en, des verkiezende, voor zoo veel de gevraagde Schilderij betreft, den prijs, waarvoor men dezelve aan de Akademie wil afstaan.

De Stukken zullen vóór of uiterlijk op den 15den November 1846, behoorlijk met Lijst of Pakrand voorzien, vrachtvrij moeten bezorgd worden aan het Lokaal der Akademie (Oude Kijk-in-'t Jatstraat), tegen een door den Secretaris van het Bestuur ge-

teekend bewijs van ontvangst. De behaalde prijzen zullen in de Jaarlijkse Vergadering van 1847 worden uitgereikt, en de bekroonde Stukken binnen eene Maand na den afloop dier Vergadering, door de eigenaars, op vertoon van het afgegeven bewijs, moeten worden terug gehaald. De bekroonde Teekening wordt het eigendom der Akademie; de bekroonde Schilderij blijft het eigendom van den vervaardiger, die nogthans verplicht zal zijn, om, als het Stuk niet wordt aangekocht, daarvan eene teekening of volledige schets in kleuren ter zelfde grootte aan de Akademie kosteloos te bezorgen.

Namens het Bestuur der Akademie voornoemd:

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Secretaris.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van 11. Zaterdag was de fondsnotering: Ned. 2 1/2 pCt. 60 7/16; 3 pCt. 73 1/16; 4 pCt. 98; Amort.-Syndik. 4 1/2 pCt. 99 1/16; Handelsm. 168 1/8; O. Ind. Leening 4 pCt. 94 3/4; Aand. Rijn Spoorw. 112; Spanje Ardoin 19 1/16; Onbep. St. 19 1/4; 3 pCt. Binnenl. 30 1/2; Ardoin Coupon 20 1/4; Rusland 5 pCt. 1828—29 104 3/4; Certif. 1831—33 97; 4 pCt. bij Rijn 90 1/2; Id. bij Spoorw. 90 1/2; Brasilia 52 1/2; Peru 12 1/4; Mexico 33 3/8.

Advertentiën.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN.

RENTAMBT ZEVENBERGEN.

VERPACHTING

VAN

HOOF-, WEI- EN BLOKLANDEN,

MITSGADERS VAN

D I J K E N,

HET WEILAND KAAS EN BROOD EN EENIGE PERCEELEN
OP DE KEENE GORSEN TOT BOUWLAND.

DE KAPELBERG EN HET GEWEZEN SCHAARBOSCH
DE PUTTEN TOT BOUW- OF WEILAND,

EN EINDELIJK EENIGE

VISSCHERIJEN,

ALLES ONDER DE GEMEENTEN

ZEVENBERGEN EN TERHEYDEN.

De RENTMEESTER der Domeingoederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der Nederlanden, voor het Rentambt Zevenbergen, zal, als daartoe gemachtigd, ten overstaan van den Notaris M^r. R. P. ROMME, residerende te Terheyden, in het openbaar bij opbod en afslag, met winning van Strijkgeld, VERPACHTEN, op de hieronder genoemde dagen binnen Zevenbergen, des voormiddags precies ten 9 ure, alles voor den tijd van ZEVEN JAREN, ingaande Stoppetijd en 11. November 1846.

TE WETEN:

Op Dingsdag den 14. April 1846, ten Huize en Herberge van C. DEN OUDEN.

GEMEENTE ZEVENBERGEN.

1. De HOOGEN ZEEDIJK, in negen perceelen.
2. De BLOEMENDAALSCHEN ZEEDIJK, in een perceel.
3. De EGOOSDAM, in een perceel.
4. De ZUIDDIJK voor het Slikgat, in drie perceelen.
5. De ZUIDDIJK over het Slikgat, in drie perceelen.
6. De MARKDIJK, met aanliggende GORZEN, in vijf perceelen.
7. De PELGRIMS DIJK, in een perceel.
8. De BREDASCHER POLDERDIJK, in acht perceelen.
9. De WEGEN in den Binnen Moerdijk, in vier perceelen.
10. De KLUNDEBISCHE WEG.

Op Woensdag den 15. April 1846, ten Huize en Herberge van H. H. KLEBERWINDEN.

11. Een perceel BOUWLAND, genaamd de Kweekerij.
12. De LANDEN, genaamd de Keene Gorsen, in vier en twintig perceelen.
13. De LANGEWEG.
14. De ZANDWEG.
15. De GALGENWEG.
16. Een perceel BOUWLAND, in den Arenberger Polder.
17. Een perceel BOUWLAND, in Zonneel.
18. De WEILANDEN, gelegen aan den Zandweg bij Zevenbergen, in vijf perceelen.
19. De MOESTUINEN, gelegen aan den Landweg bij Zevenbergen, in vier perceelen.

Op Donderdag den 16. April 1846, ten Huize en Herberge G. J. VAN GAGELDORP.

20. Het perceel LAND, aan de Kikvorschen Sluis in den Binnen Moerdijk, in vier perceelen.
21. De LANDEN, genaamd Jonkershoef, in den Binnen Moerdijk, in negentien perceelen.
22. De RIETHIL, aan den Zandweg bij Zevenbergen.
23. Het perceel WEILAND, de Kapelberg, tot Bouw- of WEILAND.
24. Het perceel WEILAND, achter het Huis Luchtenburg.
25. Een perceeltje MOESTUIN, binnen Zevenbergen.
26. De LANDEN, genaamd de Twintig Banders, in den Nieuwendijk, in zeven perceelen.
27. De LANDEN, genaamd Kaas en Brood, tot BOUWLAND, in acht perceelen.

GEMEENTE TERHEYDEN.

28. De LANDEN, gelegen in den Polder Craauwelsvors, in zeven perceelen.
29. De LANDEN, gelegen op den Noort, in twee perceelen.

GEMEENTE ZEVENBERGEN.

30. Het gewezen SCHAARBOSCH de Putten tot Bouw- of WEILAND, in vijf perceelen.
De VISSCHERIJ in de Mark, met de Mooije Keene achter het fort Noorddam.
De VISSCHERIJ in het Keteldiep, in de Kleine Noort of Slikpolder.
De VISSCHERIJ in de Moerdijk, genaamd het Kanaal.

De Voorwaarden van Verpachting, liggen ter lezing, ten Kantore van den Rentmeester en Notaris voormeld, dagelijks, behalve des Zondags, terwijl alle verlangd wordende inlichtingen te bekomen zijn bij en gegeven zullen worden door, en alle plaatselijke aanwijzingen zullen geschieden door den meergenoemden Rentmeester.

ZEVENBERGEN, den 26. Maart 1846.

De Rentmeester voornoemd,
VAN DER BORCH,
genaamd VAN ROUWENOORT.

* * Bij de Academie- en Prov. Gouvernements Drukkers L. E. BOSCH EN ZOON, zijn van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

1. Jonkh. Mr. H. M. A. J. VAN ASCH VAN WIJCK,
in leven Staatsraad, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, oud burgemeester der Stad Utrecht, enz.

GESCHIEDKUNDIGE BESCHOUWING

VAN HET

OUDE HANDELSVERKEER

DER STAD UTRECHT,

VAN DE VROEGSTE TIJDEN AF TOT AAN DE HEFT DER TWAALFDE EEUW.

4e Stuk, waarmede dit belangrijk werk compleet is, . f 2,50.

2. HEMBYZE EN WILLEM VAN ORANJE

EEN VERHAAL

UIT HET BEGIN DER XVI. EEUW.

MET HOUTSNÉE TITEL.

2e en laatste Deel, f 3,50.

3. Prof. L. G. VISSCHER,

BRONNEN EN BOUWSTOFFEN

VOOR

DE BEOEFENING DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS
VAN HET VADERLAND.

1e Deel, f 3,60.

4. EUGÈNE SUE,

DE CALVINISTEN IN DE CEVENNES.

MET PLATEN. 1e Deel. f 3,50.

Bij dezelve blijft de intekening geopend: 1°. op eene afzonderlijke uitgave der Aanteekeningen, Bijvoegselen enz. van Prof. NYPELS, op de *Théorie du Code Pénal* van CHAUVEAU en HELIE FAUSTIN.

Zie Prospectus, kosteloos te verkrijgen.

2°. op een VIERTAL LEERREDENEN, de *BEKEERING VAN PAULUS*, ten voordeele van het Kerke- en Diaconie-armen fonds eener kleine behoeftige gemeente in de provincie Gelderland.